

Социалистическа АДЫГЕЙ

ВКП(б)-м и Адыгэ хэку комитеты, и мыекъопэ
ГОРКОМЫ ыки Трудящихся ЯДЕПУТАХЭМ
яхэку СОВЕТЫ ЯОРГАН

Кызылэй, я 19 яльэс
1945 ильэс
Сентябрэм
И З
Блыпэ
№ 98 (3884)
Балас 20 ч.

Тэ тинародышиоу, теклоныгъэр
къыдээзыхыгъэ народым щитхзор
ыдэжь!

И. В. Сталин.

Товарищ И. В. Сталиным народым фишыгъэ обращениер

Товарищхэр!

Соотечественникхэр ыки соотечественницихэр!

Непэ, сентябрэм и 2-м, Япониим игосударствениэ ыки воен-
иэ представительхэр Io хэмэлтыжьэу зыкъатынам иакты кэ-
тхагъэх. Хы кыыхэми ыки чыльэми ачызэхакъутэлгъэу ыки
Объединениэ Нациемэ яворуженэ куачхэхэмэ бгью пстэумкхи
къаухурэигъэ Япониер еуцолагъ зэрэтекуагъэхэм ыки Гашэр
кыгъэтыльыгъ.

Дунэе фашизмэкэ ыки дунэе агрессионкэ къежьэпилту
джырэ дунэе заор къызыщаублэштэм дэжы щыэхэу хъугъэ:
Тыгъэ къохаплэмкэ — Германиер ыки Тыгъэ къыкъокыплем-
кэ — Япониер. Ахэр ары ятлонэр дунэе заор къезгъэжъагъэр.
Ахэр ары цыф лъэпкъимрэ ащ и ц и в и л и з а и е р э
кодыплем ыгъунэ йузыгъэуагъэхэр. Дунэе агрессионкэ къе-
жьаплэу Тыгъэ къохаплэм щыэхэр, мэзи 4-кэ узэкээбэжъэмэ
щагъэкодыгъагъ, джащ къыхэкэу ары Германием зыкъимыгъэмэ
мыхъунэу зыкъэхъугъэр. Ащ ыужым мэзиплымкэ дунэе агрес-
сионкэ къежьаплэу Тыгъэ къыкъокыплем щыэхэр агъэкодыгъ,
джащ къыхэкэу ары Япониер Германием ианах гъусэ иныр,
джащ фэдэу зыкъитынам иакты кээмийхэмэ мыхъунэу зыкъэ-
хъугъэр.

Ащ къикырэр, ятлонэр дунэе заом гъунэ зэрэфэхъугъэр
ары.

Зэкэ дунаем щимамырынам фэшы ишыкээшт амалхэр,
джы къидэхыгъэу хъугъэ тэ тон тлъэкыщт.

Къэогъэн фаеу щитыр, японскэ техаклохэмэ зэрар зыра-
гъэшыгъэр тисоюзникхэм — Китайм, Америкэм и Соединениэ
Штатхэм, Великобританием—зэрэмийзакъор ары. Ахэмэ джащ
фэдэу тэ тихэгъэгү зэрарышо рагъэшыгъ. Джащ фэшы тэ
джыри Японием счет шъхъаф фыти.

Тэ тихэгъэгү ипротивэу Японием ежь иагрессие къызыри-
гъэжъагъэр 1904-рэ ильэсам урыс-япон заом ильэхъаныр ары.
Нафэу зэрэштымкэ, 1904-рэ ильэсам февралын, Япониемэ
Россиемэ зэдэгушыгъэр амьухыгъээ, пэчаха правительствэр
кючаджэу зэрэштыгъэр ыгъэфеди, Япониер ошэ-дэмышилэу ыки
икъарынчагъэкэ, зао къызэришытимкхи макъэ къыримы-
гъэю тихэгъэгү къытебэнагъ ыки урыс дээ кораблэ зы-тлущ
строим хигъэкынышъ, джащкэ ежь ифлоты пae чыпэ федэ илэу
ыгъэпсынам фэшы урыс эскадрэм Порт-Артуры ирайоны атакэ
къышыришыллагъ. ыки шыпкъэу ащ Россиием ипервокласснэ
дээ корабли З строим хигъэйгъ. Характериэу щитыр, ащ ыуж-
кэ ильэс 37-рэ тешлагъэу, Япониер 1941-рэ ильэсам Америкэм
и Соединениэ Штатхэмэ ядэ-хы базэу Пирл-Харборы дэгым зы-
тебанэм ыки а къэралыгъом илинейнэ кораблэ бэклэе строим
зыхгъэкыим, ащ а нэхъончагъэ шыкэ дэдэр джащ фэдэ
къабзэу Америкэм и Соединениэ Штатхэмкэ къызэрэхэфэжы-
гъэр ары. Нафэу зэрэштымкэ, а лъэхъаным Японием заоу ды-
рилагъэм Rossiem поражение юшыгъэ. Южнэ Сахалинэр Rossiem
пиутынам, Курильскэ хигъэхъунхэм защиштэйтэнам афэ-
шы, пэчахыгъю Rossiem поражение юшыгъэр Японием ыгъэфе-
дагъ ыки джащ тетэу тэ тихэгъэгукэ океан техаплэу зэкэ
Тыгъэ къыкъокыплем щыэхэр—зу зыкъукэ, джащ фэдэу со-
ветскэ Камчаткэм ыки советскэ Чукоткэм япорхэмэ зэкэ екло-
лаплэу яэхэр зэфишынэу арыгъэ. Rossiem и Дальнэ Восток
зэкэ пиубытыкынэу Японием пшъэрэлльэу зэрэзыгъэуцу-
жырэр нафэу щитыгъ.

Ау тэ тихэгъэгү ипротивэу Японием техэлён Йофэу

Сентябрэм и 3-р Японием зыщитеуагъэхэм имэфэкиу
гъэуцугъэным ехыллагъэу

СССР-м и ВЕРХОВНЭ СОВЕТЫ и ПРЕЗИДИУМЫ

и УКАЗ

Японием зэрэтекуагъэхэр щитхъу хэльэу гъэунэфыгъэным
фэшы, сентябрэм и 3-р цыфымэ ягушлого мэфэки мафэу—Япо-
нием Зыщитеуагъэхэм имэфэкиу тэгъэуцу.

Сентябрэм и 3-р мы Йофшэгъу мафэу тэлъята.

СССР-м и Верховнэ Советы и Президиумы и Председателыр

М. КАЛИНИН.

СССР-м и Верховнэ Советы и Президиумы и Секретарыр

А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.

Сентябрэм и 2 1945-рэ ильэс.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОМ КЫТРЭР

СЕНТЯБРЭМ и 1-м ИОПЕРАТИВНЭ СВОДК

Сентябрэм и 1-м кыкыцы я 2-рэ ДАЛЬНЕВОСТОЧНЭ фрон-
там идзэхэмэ, Тихоокеанска флотын икъухъэхэр ыки ичастхэр
ягъусэхэу, Курильскэ хигъэхъунэ купым икъыблэ лъэныкъо
щыэхэмэ ашыщхэу хигъэхъунхэу Кунакири ыки Сикотан—

Дзима аштагъэх, джащ тетэу зэкэ Курильскэ хигъэхъунхэмэ
японскадзэхэр араукъэбзыкынэр аухыгъ.

Августын и 31-м кыкыцы тидэхэмэ плэнэу зыкъязыгъэр
японскэ солдатхэу ыки офицерхэу мин 13-рэ генералхэу б-рэ
СОВИНФОРМБЮРО.

ПАРТИЙН Э 10 Ф

Парторганизациер колхозым ІэпшІэгъушхо фэхъу

Шэуджэн районым щыц колхозуу „Красный Октябрэм“ ипервичиэ парторганизацие (секретары тов. Никифоров) колхозым ихоизийствене пшъерильхэр яплъем зэшюхыгъе зэрэхъуним икъукіэ ынаэ тетэу колхозым ІэпшІэгъушхо фэхъу.

Парторганизацием хэт коммунистхэм зэкіми партийчэ поручениехэр ялхэу, колхозым иофшіэнкі анахь мэхъане зиэ участкэхэм япхыгъэх. Партийнэ собранием коммунистхэм партийнэ поручениеу ялхээр зэрагъэцакіэхэромкэ яотчты Ѣедэхуу. Щылагъеу афэхъухэр зэрэдагъэзыжынхэм собранием Ѣытегушыи.

Парторганизацием нэбгыри 8 хэдээ агитколлектив колхозым щызэхицагъ. Агитколлективын иркуководителүү тов. Коваленкэм агитаторхэр зэуеугъакіэхаш, почетнэ

шиъеритъеу ялэр зэрагъэцакіэштшыкіэр арею, иофшіэнкі анахь мэхъане зиэ участкэхэм япхыгъэх. Агитаторхэр колхозым ибридадэхэм якыи извенохэм япхыгъэхеу, газет къафеджэх, колхоз пэрытхэмэ яофшіакіэхэр къафауатэх. Колхозым игубгъо иофшіэнкіэр ялхальэм зэрэзэшшуахынм колхозникхэр фызехаш.

Политикэ-массовэ иофшіэнкіэр дэгъо зэрэццызахаагъэм къыхкіэу колхозым игубгъо иофшіэнкіэр ялхальэм ехъулэу зэшюхых. Илалъэм шомыкіэу якыи кіэзыгъенчъеу колосовой лэжыгъэмэ яугъоижын ыухыгъ. Госпоставкэтынымкі колхоз пэрытэу районым иэмэ зыкіэ ашыц. Родинэм гущыи ытуу еттигъэр колхозым зэригъэцакіэхынм парторганизациер ишыпкъеу фэбанэ.

М. Блашэ.

КОМСОМОЛЬСКЭ ОРГАНИЗАЦИЕ ПЭРТ

Дукмасовскэ советым щыц колхозуу „Гигантам“ икомсомольскэ организациеу тов. Гадицкэр зисекретары, Кіэлакіэмэ азыфагуукіэ политикэ-воспитательнэ иофшіэнкі анахь мэхъане зиэ участкэхэм нахышыу ашышигъеним ехыллагъэу“ ВЛКСМ-м и ЦК ия XIII-рэ плenumы унашью ышыгъэр зэригъэцакіэним ишыпкъеу фэбанэ.

Комсомольскэ организацием дэгъо зэтегъепсахыгъеу унэ гъенэфагъэ ил. Аш хоровой, драматическэ, струннэ ыкыи фэшъихафре кружокхэр Ѣызэхашагъях. Пчыхъэр кіэлакіэхуу Ѣызэрэугъоихэрэхэмэ культурнэ-массовэ иофхэр адашнэх.

Комсомольскэ организацием политишкол зэхицагъеу зэкі комсомольцэхэр ыкыи кіэлакіэхэр Ѣеджэх. Школын план гъенэфагъэ илэу тхамафэм тю Ѣеджэх. Товарищ Сталиным итхильяу „Советскэ Союзым и Отечественне зэошко ехыллагъ“ зифилорэр комсомольцэхэм ыкыи кіэлакіэхэм зэрагъаш.

Кіэлакіэмэ акычайкіэ агитбригадэ зэхашагъеу, аш колхозым агитационнэ-массовэ иофхэр Ѣешхэх. Комсомольскэ организацием колхозым ренэу стенгазет къышыдегъекы. Кіэлакіэхэмэ азыфагу политикэ-воспитательнэ иофшіэнкі эдгъо зэрэццызахаагъэм къыхкіэу 1945-рэ ильесым къыкыцы колхозник кіэлакіэхуу нэбгыри 17 комсомолым хэхъагъе.

Джыкомсомольскэ организацием сид фэдэрэ иофшіэнкіи пэрытнагъэр районым Ѣиубыты хъугъэ Колхозым имекъу-мэш иофшіэнхэмэ язшохынкіэ ІэпшІэгъушоу мэхъу, зэкі комсомольцэхэм порученихэр ялхэу колхозым ибридадэхэм ыкыи извенохэм япхыгъе. Колхозым и МТФ комсомольцуу нэбгыри 3 епхыгъ. Ахэр агитаторхэр колхозым иофшіэнкі. Комсомольцемэ звеновийхэй ахэтхэр макіэхэм. Комсомольскэ-кіэлакіэ звенэу колхозым Ѣызэхашагъэм Ѣысэтехыпэу иофшіэнкіи.

Еджэным иапэрэ маф

Сентябрэм и 1-м къалэм иофшіэнкіи еджэнэр ашырагъэжъэжыгъ. Мыгъе зызыгъэсэфыгъэ кіэлакіэ нэбгыри минчъагъэ еджэнэм пыхажыгъэх. Джаш фэдэрэ мыгъе апэрэу еджэнэр езыгъэжъэ еджэктэ Ѣыкыи пчъагъаби еджапіэмэ ачхэхагъе.

Сентябрэм и 1-м пчэдыжынэ чыншэтагъэм еджаклохэр жъуагъеу ураммэ къатехагъе. Гъекіэрэ-кіагъэхуу, чэфхэу ыкыи нэгушохуу, бэклэхэмэ янэхэри ягъусэхэу, еджэктэ Ѣыклохэр еджапіэмэ клоштагъе.

Я 8-рэ бзылъфыгъэ еджапіэм пчэдыжым сыхатэр 8 мыхъуз, еджаклохэр Ѣагуму дизы хъугъе. Ахэм уш къэгъэгъэ дахэхэр якіэлэгъаджэхэмэ къапагъохынтыгъэ. Сыхатэр 8-м апшэрэ классхэмэ арсын еджаклохэмэ физ зарядкэ арагъашыгъ. Аш ыужым митинг Ѣыагъ. Аш партийнэ, советскэ организацием япредставительхэр хэтигъе.

Митингэр школын идиректорэр тов. Андриановам къызашуихыгъ ыкыи ильесымкіэ еджэнэр зэрэгъэжъэжыгъэм ехыллагъэу еджаклохэмэ афэгушуагъ.

— Тикіэлакіэ насыпышохэмэ,

иеджаклохэр мамырнагъэ Ѣыкакіэм тызшытхэгъэ лъэхъаным тыхэтэу рабъэжъэжыгъ. Лыгъешо зыхэлъ Красная Армием фашистске Германиер зэхикъутагъэ ыкыи теклониагъэр къыдихыгъ. Джаш фэдэрэ Япониери зэхикъутагъ. Красная Армиемэ советске народынрэ тишихъафитнагъэ къаухумагъ. Еджаклохэмэ апэрэ пшъерэрильяуу ялэр, предмет пштэумкіи дэгъу дэдэу еджэнхэу ыкыи дисциплинэ пытэ ахэлъинэр ары.

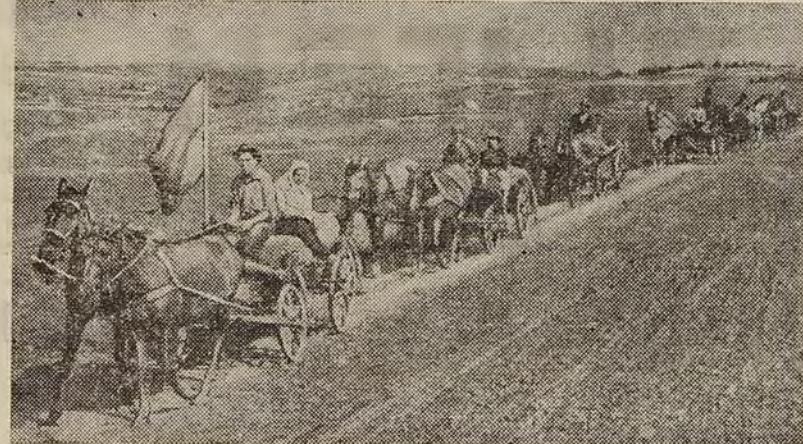
Митингэр къызизэуахым ыкыи митинг ужымы Советскэ Союзым и Гимнэ къауагъ. Аш ыужым еджаклохэр якласхэм архызэх, тыйсагъ. Еджэнэр расписанием тетэу игъом рабъэжъагъ. Апэрэ урокым арифметикэмкіэ, урысбээмкіэ классхэмэ занятии хэр ашыклоагъ.

Школэр ильесымкіэ еджэным икъукіэ фэхъазырэу пэгъокыгъ. Еджаклохэр ишыклоагъэм тетэу агъэцакіэжыгъ. Нагляднэ пособи хэр агъэжъазырэгъ. Классхэмэ горыуахыу къабзэх, нэфынх.

Еджэным иапэрэ мафэм еджаклохэр апае пчэдыжынхэ дэгъу агъэжъазырэгъ.

Ш. Х.

Лэжыгъэр-къэралыгъом раты

Молдавскэ ССР-м и Бельцэ уездыкіэ Бричанскэ районым щыц селоу Табаны зыфиорэм имекъу-мэшшшэхэм къэралыгъом пае лэжыгъэр раштэ. Молдавиер шыхафит зашыжыгъэ годовшинэм ехъулэу мы солом имекъу-мэшшшэхэм къэралыгъом лэжыгъэу іккагъэхан фауу пшъерильяу ялэр зэкэ агъэцакіагъ.

Б. Невзоровым ифто (ТАСС-м и Фотохроник).

Пэрытнагъэр ыубытыгъ

Хакурнэхъабэлэ МТС-м ия 8-рэ трактор-на бригады тов. Серенко Гаврил Филиповичын зибригадыр 1945 рэ ильесым тракторна иофшіэнхэм ялан игъэцакіэнкіэ гъэхъэгъэшшхэр ышыгъэх ыкыи хэкум аэрэ чынэр Ѣиубыгъ.

1945-рэ ильесым августын и 20-м ехъулэу тракторна иофшіэнхэмкі ильесим планын проценти 14,12-у тракторна бригадын ыгъэцакіагъ, сиэл 15 зиэ трактор пяччэу гектэр 548-рэ ылэжыгъ, аш дахуу килограмм 2,608-рэ горючэу экономигъи.

Тракторна иофшіэнхэмкі планын зэригъэцакіагъэр мэкъу-мэш хозяйствене иофшіэнхэмкі анахь мэхъане зиэхэр ары. Гъэтхэж Ѣиубыгъ процент 400-м, гъэтхэ лэжыгъи Ѣиубыгъ процент 137-м, культивации Ѣиубыгъи процент 245,7-м нэсэу бригадын ыгъэцакіагъ.

Тракторы паркы техническэ иофшіэнхэмкі эдгъо зэтегъэпакыгъ. Тракторист тов. А. Ф. Землянхэм игъусэрэ ежырэ нтракторуу СТЗ-мкэ гектар 556-рэ Ѣиубыгъ Ѣиубыгъи елтыгъи алэжыгъ, тракторист тов. М. Купчинэрэ игъусэрэ О. Т. Глазунонам гектар 651-рэ Ѣиубыгъ Ѣиубыгъи елтыгъи алэжыгъ, тракторист тов. В. С. Переселкинэрэ игъусэрэ И. С. Коваленкомрэ гектар 539-рэ Ѣиубыгъ Ѣиубыгъи елтыгъи алэжыгъ. Тракторы бригадын а гъэтхэгъэхэр Ѣиубыгъи.

Бригадын зэкі мэкъу мэцэхээ зиэхъэзэрийн иофшіэнхэмкі эллэсэу хъураар агротехникиэр тэрэз Ѣиубыгъи зэригъэфедэрэ ыкыи трудыр зэрэхэшагъэр ары, джары колхозуу „Новый быт“ мы ильесым колосовой лэжыгъэхэмкі элэжыгъи бэгъуагъэ къыхыжынэу, пропашнэ ыкыи техническэ культурхэмкі лэжыгъи бэгъуагъэ къыхыжынэмкі эчал езыгъэгъогъи.

Джаш фэдэрэ тракторна иофшіэнхэмкі эллэсэу зэришыгъэхэр зэришыгъи фэшыи ВКП(б) м ихэку комитетэ хэку исполкомынэр язэшпахрэ Красное знамяр тов. Серенкэм ибридээ къыратыгъ.

Илалъэм къыпэу зэрэзэшшуахынм фэбанэх

Тэхъутэмийн ильесим щыц колхозуу „Мафэм“ (председателэр тов. С. Коблы) колосовой лэжынэ

гъэмэ яугъоижын илалъэм къыпэу ыкыи кіэзыгъэ фэмыхъоу зэрэзэшшуихынам иамал пстэури зэрэхъэ.

Комбайнэм Ѣыгугуухэу охтэхъаолы гори бламыгъэхызэ, коцэу гектар 81-рэ, зэнтхэу гектар 22-рэ, ячменэу гектар 31-рэ иккіэ ыкыи машинэ къызэрхылохэмкі аупкалагъэх, аш дахуу ахэр зэкі шэнджы ашыгъыгъ.

Лэжыгъэм яупкіэн илалъэм къыпэу зэшшохыгъи зэрэзэшшуахынам иамалхэр колхозниковхуу Хъоткъо Якъубэм, Лайкъо Къадырбэчым, Бардо Шыхамызэм, Шъумыз Къарэм ыкыи Бгъане Къышыкъом ренэу зэрхъагъэх. Лэжыгъэ угъоиж машинэхуу иофшіэнхэмкі гектар Ѣиубыгъи къыцымыкі эчал къысмынэмкі аупкіэнштагъ.

Колхозницэ-стахановкэхуу Бэгъужь Шамсэтым, Шъумыз Шамсэтым, Ешыкъу Дарихъаным, Хъатит Аминитым ыкыи фэшъхыафхэм гектар 0,60—0,80-рэ мафэ къесим иккіэ аупкіэнштагъ.

Колосовой лэжыгъэм ялони джы зэрильяу ыкыи тракторы иофшіэнхэр. Былым къуачай ыкыи транспорты иккіэ лэжыгъи ишниням иккіэ Ѣиубыгъи аупкіэнштагъ, а уахтээм къыклоцы комбайнэм къыдэхыщтыгъэ лэжыгъи Ѣиубыгъи центнер 300 фэдээ ыукузэбэзье, заготпунктам рицэлэгъах.

Ответствене редакторын ишшэрийн зыгъэцакіэрэх тов. У. Шэртан.